

Sist oppdatert 5.3.2015

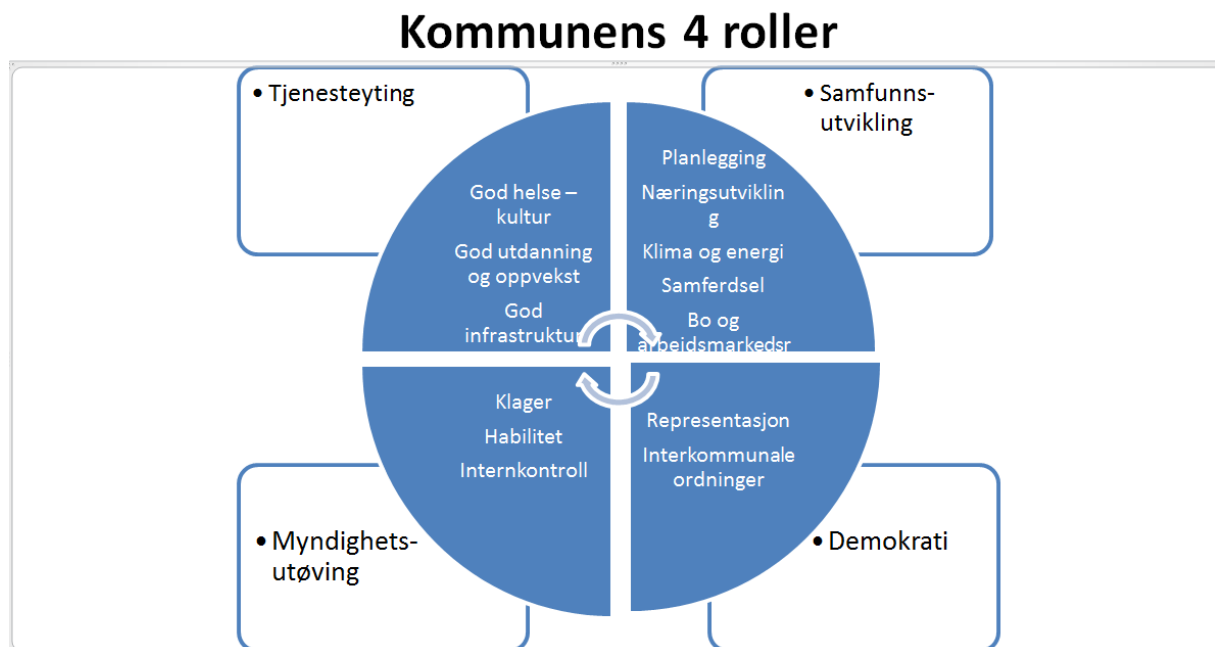
1. Kommunereformen og samfunnsutviklingsrollen

Kommunestyrene på Hedmarken har behandla sak om kommunereformen høst 2014. Vedtakene gir ulike føringer for videre prosess. Se vedtakene i eget vedlegg.

Det har i tilknytning til arbeidet med kommunereformen vært flere møter mellom Fylkesmannen, rådmenn og ordførere i de respektive kommuner for å skissere et felles prosjekt og felles plattform for arbeidet. Hva kan kommunene gjøre enkeltvis og hva må gjøres i fellesskap? Det er gitt tilslutning til et forslag om å prioritere fokus på regionens viktigste utfordringer og se på samfunnsutviklingsrollen gjennom å utarbeide en strategi. Strategien må være ferdig i løpet av 2015 slik at den kan være en del av beslutningsunderlaget ved kommunestyrets behandling av kommunereformen vår 2016.

2. Arbeidet med kommunereformen:

Kommunereformen har fokus på kommunenes 4 ulike roller



For og vurdere de ulike rollene er det anbefalt å ta utgangspunkt i ekspertutvalgets 10 kriterier Kapasitet, kompetanse, distanse, effektiv tjenesteproduksjon, økonomisk soliditet, valgfrihet, funksjonelle samfunnsutviklingsområder, høy politisk deltagelse, lokal politisk styring og lokal identitet. 2 av kommunene har lagt dette til grunn for sitt arbeid med kommunereformen.

Tjenesteproduksjon: Samfunnsmessige hensyn er kvalitet i tjenestene, effektiv bruk av samfunnets ressurser, likeverdighet, tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, effektiv tjenesteproduksjon

Kommunene på Hedmarken driver jevnt over god tjenesteproduksjon. De fleste kommuner vil klare godt de mer generelle tjenestene så som skole og sykehjem, mens det er mer krevende å drive de spesialiserte tjenestene så som samhandlingsreformen, PPT, rus og psykiatri. Dette gjelder også for kommunene på Hedmarken.

Myndighetsrollen

Kommunene har omfattende ansvar for oppfølging og utøvelse av lovverk på de ulike fagområder. Hvordan myndighetsutøvelsen utføres kan vurderes ut fra saksbehandlingstid, antall klager, forholdet til dispensasjoner og delegering, habilitet og internkontroll for håndtering av lovsaker. I forhold til dette vil størrelsen på fagmiljøene ha en betydning.

Demokrati

Et godt lokaldemokrati handler om nærhet, engasjement og deltakelse blant innbyggerne, politisk handlingsrom og reell påvirkningsmuligheter i forhold til samfunnsutviklingen. Dette bidrar til å skape tillit og legitimitet i forhold til den offentlige forvaltningen. Det er i første rekke kommunestyrerepresentantene som gjennom ansvar, myndighet, kunnskap, eierskap og handlingsrom utgjør dette lokaldemokratiet. Et representativt demokrati bør ha kjønns-, alder og yrkesbalanse.

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling må i større grad enn tjenesteproduksjon drives innenfor en hensiktsmessig bo – og arbeidsmarkedsregionen. Hamarregionen er allerede i dag en godt integrert region når det gjelder arbeidsplasser, bosetting og samferdsel. Det er også satt i gang en rekke prosesser som ytterligere skal forsterke samarbeid og integrering.

Fylkesmannen har i et eget notat påpekt noen viktige hovedtrender som drivere for hvorfor det må settes ekstra fokus på samfunnsutviklingsrollen i regionen. (Se Fylkesmannens notat.)

- 1) Den demografiske revolusjonen
- 2) Klima – og miljøutfordringene
- 3) Utvikling av bio-økonomien.
- 4) Fortsatt store folkevandringer og økende global ulikhet.
- 5) Utviklingen av medisinsk teknologi og nano-teknologi.
- 6) Fortsatt store folkevandringer og økende global ulikhet.
- 7) Sterkere vekt på kultur og livskvalitet.

Alle roller må gjennomgå i forbindelse med arbeidet med kommunereformen og slik det er forutsatt i kommunestyrevedtakene.

Saken videre omfatter nå organisering av arbeidet med samfunnsutviklingsollen og som kan settes i gang umiddelbart.

3. Prosjektplan for Samfunnsutvikling

A. Prosjektplan

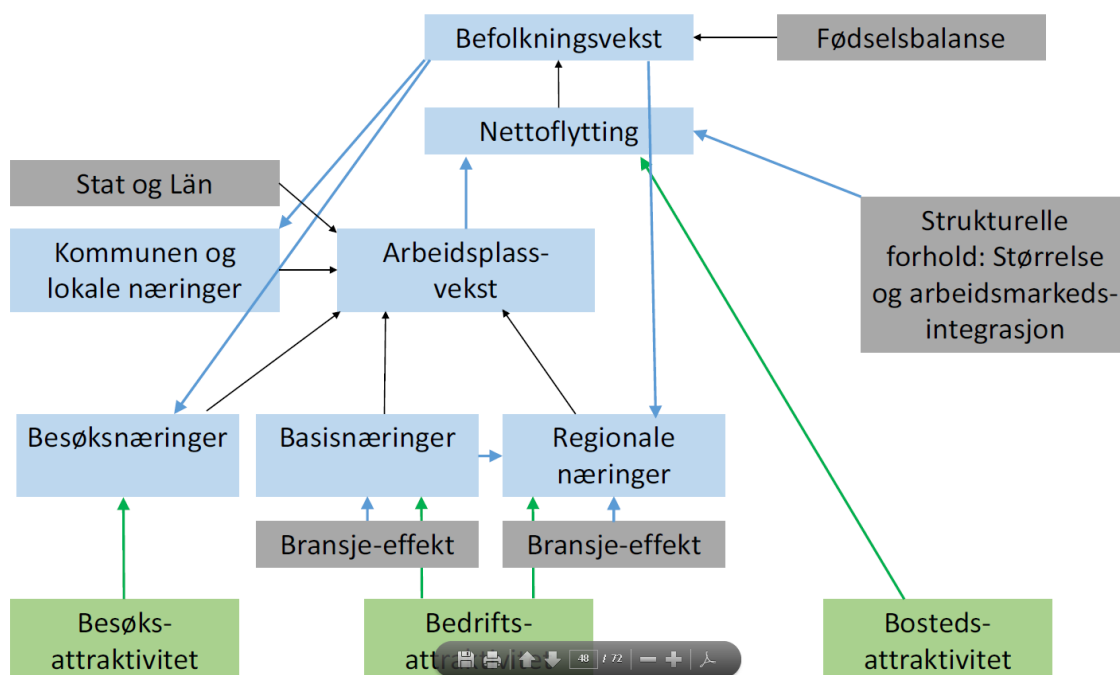
1. Effektmål:

Økt konkurransekraft på Hedmarken

Prosjektet skal gi en analyse av hvordan samfunnsutviklingsrollen utøves i dag og hvordan den bør utøves i framtida. Samfunnsutviklingsrollen omfatter blant annet

- Areal og transportplanlegging/kommuneplanlegging
- Næringsutvikling
- Omdømmebygging og skape attraktivitet
- Kultur og stedsidentitet
- Miljø – og klimatilpassing
- Integrering og tilflytting

Samla tjenestetilbud



Denne figuren er utarbeida av Telemarksforskning ved forsker Knut Vareidet. Den tegner opp et scenario for attraktivitet i en region med fokus på besøk, bedrifter og bosted i en region. Strukturelle endringer som legges til grunn er at bransjeutviklingen følger nasjonale trender; og slik at kommuner med konsentrasjon i vekstbransjer vil få vekst og det blir nedgang der bransjer er negativt påvirket. Grå bokser viser historiske fakta.

2. Resultatmål:

Utarbeida strategi for samfunnsutviklingsrollen i Hamarregionen i årene framover, og som samtidig er et grunnlag for det enkelte kommunestyre i diskusjonen om kommunereformen.

På bakgrunn av strategien må kommunene konkludere på framtidig organisering av samfunnsutviklingsrollen. Strategien skal være et nyttig verktøy uavhengig av hva som skjer i arbeidet med kommunereformen.

3. Hovedtiltak i prosjektet:

Kartlegge status og skaffe oversikt over pågående regionale prosesser for å utpeke hovedtiltak i strategiprosessen. Er Hamarregionen nok «framover lent» innen samfunnsutvikling og hva må gjøres?

Aktuelle spørsmål:

Planarbeid og lokalisering lokal vs regionale perspektiver.

Har vi riktig organisering for kommunal innsats innen næringsutvikling?

Godt nok apparat og infrastruktur for eksisterende bedrifter og etablerere?

4. Prosjektets rammebetingelser og avgrensninger

Strategien skal ferdigstilles innen 1.1.2016 og skal inngå som en del av saksunderlaget for kommunenes vedtak om kommunereformen innen 1.6.2016

5. Grunnlagsdokumentasjon:

- Kommunenes næringsplaner og kommuneplaner
- Fylkesplanen for Hedmark 2009 – 2012
- Regional planstrategi
- Regional plan for opplevelsesnæringer 2012-2014
- SMAT planen 2009 – 2013
- Strategi for skog og tre sektoren i Hedmark og Oppland 2008 – 2011
- Nasjonale forventninger til nasjonal og regional planlegging
- Stortingsmelding nr 9 om Landbruks- og maktpolitikken «Velkommen til bords»
- NOU: 2011:3 Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet
- planer og dokumentasjon fra relevante pågående og avsluttende prosjekter/prosesser. Se vedlegget i Fylkesmannens notat om gir en oversikt over noen pågående prosesser.

B. Organisering

Styringsgruppe: Representanter fra kommunene og næringslivet (5-7 personer)

Prosjektgruppe: Representanter fra kommunene

Prosjektleder: Ekstern og uavhengig prosjektleder engasjeres av en kommune. Det forutsettes at vedkommende kan starte umiddelbart og som kjenner regionen.

C. Ressursrammer og økonomi

Budsjettammer: Finansieres av skjønnsmidler fra Fylkesmannen; begrensa oppad til 650.000

D. Planverk - Rapportering

Andre plandokumenter: Samfunnsdel og næringsplaner i kommunene.

Rapporteringsrutiner: Prosjektet må avsluttes innen 1.1.2016.